

עין משפט
נר מצוה

למ:

פֿת **למאי** נ'חוש לֵה ב'ו'. צקונטערס לא גרס האץ עד מילתיה דשמואל ונראה טעמא משום דלמה יקשה זה על פת יותר מן האחרים מיהו אִין צשציל כך להגיה הספרים: **יב"ח** מח"ג אינם ניקחים אלא מן הבומבחה. ואע"ג דקא חשיב חלב הוצרך לחשוב גבינה לפי שאין טעם איסורין שזה שחלב אסור משום עירוב חלב טמא אצל טעם גבינה הוא משום גילוי דפרי' לעיל (דף לה.) מיהו לרבי ירמיה דמפרש לעיל (שם) טעם גבינה משום נאחזי חלב טמא לפרש"י קשה לרבי יהודה למה הוצרך לשנות כאן גבינה ובמספתא קא חשיב צואת הברייתא צמקוס חלב חמיכת דג שאין זה סימן: **תנינא** דהא דת"ר. מימה דהא מני צמתני' וישראל רואהו משמע הא לא חזי ליה כל שעתא אסור וי"ל דרואהו לאו דוקא אלא רי"ל יכול לראותו: **אי** דליבא דבר **טמא בעדרו פשיטא**. דמיון **דיושב צד** עדרו וליכא למיחש לגילוי כיון שכל עשה הוא תופסו צידו א"כ ליכא למיחש למדי מיהו היכא דיש לחוש לגילוי אסור דפרישית לעיל (ה') דמסנת לא מהני מדי היכא דטרקי' כדלמרי' צגהול צמרא (צ"ק דף קטו:) **התם קא בעי דיה למשקה**. וא"ת ודקארי לה מאי קארי פשיטא דנוצר לגת תנן וי"ל דס"ד דמקשה דה"ש נוצר לאכילה והא דנקט לגת לרצונא (דצ"ה) [דהללן דאפילו הכי לא הוכשר:

כאן

אותה תנו רבנן ^אמלח סלקונדרית שחורה אסורה לבנה מותרת דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר לבנה אסורה קירבי דגים לבנים טמאים מעורבין בה לדברי האומר לבנה אסורה קירבי דגים שחורים טמאים מעורבין בה לדברי האומר זה וזה אסורה זה וזה מעורבין בה אמר רבי אבהו משום רבי חנינא אלו אסורים: למעוטי מאי ^בלחוקיה למעוטי בידוע לרבי יוחנן למעוטי מוריים וגבינת בית אונייקי וסתמא כר"מ: **מתני'** ואלו מותרין באכילה ויחלב שחלבו עובד כוכבים וישראל רואהו ויהדבש ויהדברבניות אע"פ שמנמטין אין בהן משום הכשר משקה ^גוכבשין שאין דרכן לתת לתוכן יין וחומץ וטרית שאינה טרופה ^דוציר שיש בה דגה ^הועלה של חילתית ^וזייתי גלוסקאות המגולגלין ^זר' יוסי אומר השלחין אסורין ^חהחגבים הבאים מן הסלולה אסורין מן ^טההפתק מותרין וכן ^ילתרומה: **גמ'** תנינא להא דת"ר ^{יא}יושב ישראל בצד עדרו של עובד כוכבים ועובד כוכבים חולב לו ומביא לו ואינו חושש היכי דמי אי דליכא דבר טמא בעדרו פשיטא ואי דאיכא דבר טמא בעדרו אמאי לעולם דאיכא דבר טמא ^{יב}וכי קאי חזי ליה וכי יתיב לא חזי ליה מהו דתימא כיון דיתיב לא חזי ליה נ'חוש דלמא מייתי ומערב ביה קמ"ל כיון דכי קאי חזי ליה אירתותי מירתת ולא מיערב ביה: והדבש: דבש ^{יג}למאי נ'חוש לה אי משום איערובי מיסרא סרי אי משום בישולי עובדי כוכבים נאכל כמו שהוא חי אי משום גיעולי עובדי כוכבים ^{יד}נותן טעם לפגם הוא ומותר: והדברבניות אף על פי שמנטפות אין בהן משום הכשר משקה: ורמינהי ^{טו}הבוצר לגת שמאי אומר ^{טז}הוכשר הלל אומר לא הוכשר ואודי ליה הלל לשמאי התם קא בעי ליה למשקה הכא לא קא בעי ליה למשקה: וטרית שאינה טרופה: ^{יז}תנו רבנן איזו היא טרית שאינה טרופה ^{יח}כל שראש ושרדה ניכר ואיזו ציר שיש בה דגה ^{יט}כל שכיילבית אחת או שתי כילביות חדים ואין להן חוט השדרה: **כילנצית**.

פת למאי נ'חוש לֵה ב'ו'. צקונטערס לא גרס האץ עד מילתיה דשמואל ונראה טעמא משום דלמה יקשה זה על פת יותר מן האחרים מיהו אִין צשציל כך להגיה הספרים: **יב"ח** מח"ג אינם ניקחים אלא מן הבומבחה. ואע"ג דקא חשיב חלב הוצרך לחשוב

אסורין בחותם אחד ^אחילתית מוריים פת גבינה מותרין בחותם אחד ^בפת למאי נ'חוש לה אי משום איחלופי קריא בחמימא מידע ידיע דחיטי בדשערי נמי מידע ידיע אי כי הדדי כיון דאיכא חותם אחד לא טרח ומוזיף ורב מ"ש גבינה דלא טרח ומוזיף חלב נמי לא טרח ומוזיף אמר רב כהנא יאפיק חלב ועייל חתיכת דג שאין בה סימן היינו בשר תרי גווני בשר ושמואל אומר ב"ת אסור בחותם אחד מוח"ג מותר בחותם אחד בשר יין תכלת אסורין בחותם אחד מוריים חילתית גבינה מותרין בחותם אחד לשמואל חתיכת דג שאין בה סימן היינו בשר תרי גווני בשר לא אמרינן ת"ר ^אאין לוקחין ימ"ח מח"ג בפוריא לא יין ולא מוריים ולא חלב ולא מלח סלקונדרית ולא חילתית ולא גבינה יאלא מן הבומבחה וכולן יאם נתארח אצל בעל הבית מותר מסייע ליה לרבי יהושע בן לוי דא"ר יהושע בן לוי ישגר לו בעל הבית לביתו מותר מ"ט בעל הבית ^אלא שביק היתירא ואכל איסורא וכי משגר ליה ממאי דאכיל משרד ליה: ומלח סלקונדרית: מאי מלח סלקונדרית אמר רב יהודה אמר שמואל מלח שכל סלקונדרי רומי אוכלין

אותה תנו רבנן ^אמלח סלקונדרית שחורה אסורה לבנה מותרת דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר לבנה אסורה קירבי דגים לבנים טמאים מעורבין בה לדברי האומר לבנה אסורה קירבי דגים שחורים טמאים מעורבין בה לדברי האומר זה וזה אסורה זה וזה מעורבין בה אמר רבי אבהו משום רבי חנינא אלו אסורים: למעוטי מאי ^בלחוקיה למעוטי בידוע לרבי יוחנן למעוטי מוריים וגבינת בית אונייקי וסתמא כר"מ: **מתני'** ואלו מותרין באכילה ויחלב שחלבו עובד כוכבים וישראל רואהו ויהדבש ויהדברבניות אע"פ שמנמטין אין בהן משום הכשר משקה ^גוכבשין שאין דרכן לתת לתוכן יין וחומץ וטרית שאינה טרופה ^דוציר שיש בה דגה ^הועלה של חילתית ^וזייתי גלוסקאות המגולגלין ^זר' יוסי אומר השלחין אסורין ^חהחגבים הבאים מן הסלולה אסורין מן ^טההפתק מותרין וכן ^ילתרומה: **גמ'** תנינא להא דת"ר ^{יא}יושב ישראל בצד עדרו של עובד כוכבים ועובד כוכבים חולב לו ומביא לו ואינו חושש היכי דמי אי דליכא דבר טמא בעדרו פשיטא ואי דאיכא דבר טמא בעדרו אמאי לעולם דאיכא דבר טמא ^{יב}וכי קאי חזי ליה וכי יתיב לא חזי ליה מהו דתימא כיון דיתיב לא חזי ליה נ'חוש דלמא מייתי ומערב ביה קמ"ל כיון דכי קאי חזי ליה אירתותי מירתת ולא מיערב ביה: והדבש: דבש ^{יג}למאי נ'חוש לה אי משום איערובי מיסרא סרי אי משום בישולי עובדי כוכבים נאכל כמו שהוא חי אי משום גיעולי עובדי כוכבים ^{יד}נותן טעם לפגם הוא ומותר: והדברבניות אף על פי שמנטפות אין בהן משום הכשר משקה: ורמינהי ^{טו}הבוצר לגת שמאי אומר ^{טז}הוכשר הלל אומר לא הוכשר ואודי ליה הלל לשמאי התם קא בעי ליה למשקה הכא לא קא בעי ליה למשקה: וטרית שאינה טרופה: ^{יז}תנו רבנן איזו היא טרית שאינה טרופה ^{יח}כל שראש ושרדה ניכר ואיזו ציר שיש בה דגה ^{יט}כל שכיילבית אחת או שתי כילביות שוטטות

חדים ואין להן חוט השדרה: כילנצית. גדילה מאליה צצר דגים טהורים ואם יש שם ציר ^א

אין מעמידין פרק שני עבודה זרה

אסורין צחוסם אחד. לשגר ציד עובד כוכבים דמיון דבשר ותכלת דמיהן יקריס טרח ומוזיף להחליפם ועל היין לנסכו. ואחלצ פריך לקמן: **חילנצית**. להחליץ זה בזה פורתא הוא דמהני ולא טרח ומוזיף: **פס למאי נ'חוש** לה כלל לא גרסינן ^אהכא אלא צמלתיה דשמואל גרסינן לה (והכי) [והכא] גרסינן **מאי שנא גבינה כו': חסיכות דג** דמיהן יקריס ומוזיף: **שמואל כו'**. שמואל לא פליג אדרב אלא קסבר לא צריך לאסתנוי סימנא למיתני אסמיתא דג לאיסור ועל הפת להחיר דמפרש ואזיל: **ושמואל** אמר לך חמיכת דג היינו בשר וכיון דבשר אשמועינן הרי דגים צכלל: **ופס למאי נ'חוש לה**. דניתב לה סימנא להחיר ולמיתני חמפ"ג: **אי משום איחלופי כו'**. מאי איכא למיחש: ^א**כי הדדי**. שמה יש עמו הדומה לו כפיטא לן כיון דליכא חותם לא טרח ומוזיף צמדי דלית ליה רווחא: ה"ג **ושמואל חסיס** דג היינו בשר וסרי גווני בשר לא אמרינן **פס למאי נ'חוש לה כו': אין לוקחין ימ"ח מח"ג כו'**. שמתוונים שבסוריא חשידי דלא קפדי אלפני עור לא תתן מכסול^א ומוצני לישראל דברים שלקחו מן העובד כוכבים מהן אינהו גופיהו לא אכלי איסורא חלכו אס נתארח אלאו מותר לאכול עמו:

שיגר לו. צמתנה: **סלקונדרי רומי**. נחמומין שצרומי: **אוכלין אוסא**. ואסור משום שמערבין זה קירבי דגים טמאים וחמיכות גדולות עושין ממנה: **וקן אחד**. עובד כוכבים היה: **למעוטי בידוע**. גצי כצשין שזרכן לתם לתוכן יין וחומץ ואם בידוע שנתן יין שם אסורין אפילו צהנאה: **למעוטי מוריים**. דאסור אפי" צהנאה והך סתמ' ר"מ היא: **מתני'** **והדברבניות**. אשכולות של ענבים: **שאינה טרופה**. שניכרין חמיכות דגים: **עלה של חילנצית**. דהא לא מפסקו לה צסכנא: **זייתי גלוסקאות המגולגלין**. זייתי הכסוכין צכלי עגול ומתחממין ונעצרין מאיליהן כעין גלוסקא. מגולגלין כמוט מגולגלת^א שנתחממו ונפרו מחמת שמנן וצלע"ז מול"ש. וצגמ' ^אדף מ: פריך פשיטא לתאי נ'חוש לה: **שחין אסורין**. איזמים קמהדר. וצגמרא ^אדף מ: מפרש לה: **מן הסלולה**. הנמכרין צסל לפני החנוני אסורין. וצגמרא ^אדף מ: מפרש שפני שחולץ עליהן יין: **מן הספקא**. מקוס כניוסן של חגבים מלוחין: **מוסרין**. דאין מולץ עליהן עד שותנו לפניו למכור: **וכן לתרומה**. מפרש צגמ' ^אדף מ: **גמ'** **יושב ישרא**. ואפילו אין רואהו: **איערובי**. שמה עירב צו יין: **הבוצר לגת**. לזרכן צגת ולעשות מהן יין: **הוכשר**. לענין טומאה צמשקה הנולץ הואיל ולכן הן עומדין נ'חא ליה צמאי דנפיק מנייהו. ודצדצניות עמנן הן לאכילה: **כל שראש ושרדה** ^א**ניכרין**. של כל דג ודג שהדגים ניכרין צראשן צין טמא לטהור שהטמאים צראשין דגים טמא אין כילנצית גדילה צו:

שוטטות

אסורין צחוסם אחד. לשגר ציד עובד כוכבים דמיון דבשר ותכלת דמיהן יקריס טרח ומוזיף להחליפם ועל היין לנסכו. ואחלצ פריך לקמן: **חילנצית**. להחליץ זה בזה פורתא הוא דמהני ולא טרח ומוזיף: **פס למאי נ'חוש** לה כלל לא גרסינן ^אהכא אלא צמלתיה דשמואל גרסינן לה (והכי) [והכא] גרסינן **מאי שנא גבינה כו': חסיכות דג** דמיהן יקריס ומוזיף: **שמואל כו'**. שמואל לא פליג אדרב אלא קסבר לא צריך לאסתנוי סימנא למיתני אסמיתא דג לאיסור ועל הפת להחיר דמפרש ואזיל: **ושמואל חסיס** דג היינו בשר וכיון דבשר אשמועינן הרי דגים צכלל: **ופס למאי נ'חוש לה**. דניתב לה סימנא להחיר ולמיתני חמפ"ג: **אי משום איחלופי כו'**. מאי איכא למיחש: ^א**כי הדדי**. שמה יש עמו הדומה לו כפיטא לן כיון דליכא חותם לא טרח ומוזיף צמדי דלית ליה רווחא: ה"ג **ושמואל חסיס** דג היינו בשר וסרי גווני בשר לא אמרינן **פס למאי נ'חוש לה כו': אין לוקחין ימ"ח מח"ג כו'**. שמתוונים שבסוריא חשידי דלא קפדי אלפני עור לא תתן מכסול^א ומוצני לישראל דברים שלקחו מן העובד כוכבים מהן אינהו גופיהו לא אכלי איסורא חלכו אס נתארח אלאו מותר לאכול עמו:

שיגר לו. צמתנה: **סלקונדרי רומי**. נחמומין שצרומי: **אוכלין אוסא**. ואסור משום שמערבין זה קירבי דגים טמאים וחמיכות גדולות עושין ממנה: **וקן אחד**. עובד כוכבים היה: **למעוטי בידוע**. גצי כצשין שזרכן לתם לתוכן יין וחומץ ואם בידוע שנתן יין שם אסורין אפילו צהנאה: **למעוטי מוריים**. דאסור אפי" צהנאה והך סתמ' ר"מ היא: **מתני'** **והדברבניות**. אשכולות של ענבים: **שאינה טרופה**. שניכרין חמיכות דגים: **עלה של חילנצית**. דהא לא מפסקו לה צסכנא: **זייתי גלוסקאות המגולגלין**. זייתי הכסוכין צכלי עגול ומתחממין ונעצרין מאיליהן כעין גלוסקא. מגולגלין כמוט מגולגלת^א שנתחממו ונפרו מחמת שמנן וצלע"ז מול"ש. וצגמ' ^אדף מ: פריך פשיטא לתאי נ'חוש לה: **שחין אסורין**. איזמים קמהדר. וצגמרא ^אדף מ: מפרש לה: **מן הסלולה**. הנמכרין צסל לפני החנוני אסורין. וצגמרא ^אדף מ: מפרש שפני שחולץ עליהן יין: **מן הספקא**. מקוס כניוסן של חגבים מלוחין: **מוסרין**. דאין מולץ עליהן עד שותנו לפניו למכור: **וכן לתרומה**. מפרש צגמ' ^אדף מ: **גמ'** **יושב ישרא**. ואפילו אין רואהו: **איערובי**. שמה עירב צו יין: **הבוצר לגת**. לזרכן צגת ולעשות מהן יין: **הוכשר**. לענין טומאה צמשקה הנולץ הואיל ולכן הן עומדין נ'חא ליה צמאי דנפיק מנייהו. ודצדצניות עמנן הן לאכילה: **כל שראש ושרדה** ^א**ניכרין**. של כל דג ודג שהדגים ניכרין צראשן צין טמא לטהור שהטמאים צראשין דגים טמא אין כילנצית גדילה צו:

שוטטות

אם נודע דודאי נתן כבכשין יין או חומץ אסורין אפי' בהנאה. לר' יוחנן למעוטי מוריים וגבינת בית אונייקי וסתמא כר' מאיר: משנה בשיביתא פרק כלל גדול אמרו בשיביתא קליפי רמון והגין שלו קליפי אגוזים והגרעינן יש להן שביעית ולדמיהן שביעית. הצבע צובע לעצמו לא יצבע בשכר שאין עושין שחורה בפירות שביעית. ולא בכבורות ולא בתרומות ולא בנבילות ולא בטריפות ולא בשקצים ולא ברמשים כו'. עד ציירי חיה עופות ודגים שנתמנו להן מיצין טמאין מותר למכרם. ר' יהודה אומר אף מי שנתמנה לו לפי דרכו לוקח ומוכר. ובלבד שלא תהא אומנתו לכן. וחכמים אוסרין. ואמר בגמרא דילה ^א כתוב טמאים מה ת"ל וטמאים יהיו לכם אחד איסור אכילה אחד איסור הנאה. כל דבר שאיסורו דבר תורה אסור לסחור בו. איסורו מדברי חכמים מותר לסחור בו. והרי חמור וגמל למלאכה הן גזילין. ר' הושעיא נסיב ויהיב במוריים. ר' הונא נסיב ויהיב בחלתיתא: **מתני'** ואילו מותרין באכילה חלב שחלבו עובד כוכבים וישראל יושב בצד עדרו של עובד כוכבים ועובד כוכבים חולב ומביא לו ואינו חושש היכי דמי אי דליכא דבר טמא בעדרו. וכי קאי חזי ליה וכי יתיב לא קא חזי ליה. מהו דתימא כיון דהוא יתיב נ'חוש דלמא מערב ביה חלב בהמה טמאה. קמ"ל כיון דכי קאי חזי ליה מירתת ולא מערב. והדבש מותר דליכא חשש אי משום איערובי אי מערב ביה מבאישי. אי משום בישולי עובדי כוכבים נאכל כמות שהוא חי אי משום געולי עובדי כוכבים ^אנותן טעם לפגם הוא ומותר: ומדחיזין ברוב התלמוד דמוקים להו בנאכל כמות שהוא בחי אין בו משום בישולי עובדי כוכבים. ש"מ דהא לישנא דוקא. משום כיון דחזינן כאידך פירקין דמפרש ואמר ר' יוחנן כאידך לישנא סבירא ליה כל שאינו עולה על שולחן מלכים לאכול בו את הפת. הלכך בעינן בחרי לישני. והדברבניות. פ"י (ותם איזה חיבות) אע"פ שהן מנטפות אין בהן משום הכשר. ^ב והלל אומר לא הוכשר. והודה לו הלל לשמאי. הנה הניטק מכשיר. ושנינן התם למשקה בעי להו דהא לגת בוצר. הכא לא בעי להו למשקה. וטרית שאינה טרופה וציר שיש בה דגה מותרין: **ת"ר** איזו היא טרית שאינה טרופה כל שראשה ושרדה ניכר שהוא מדג טמא. איזהו ציר שיש בה דגה. בסתרומת כילכית אחת. בפתוחות עד שיהו שתי כילכיות. פ"י כילכית דג קטן טהור ואם מצא בבור שתי כילכיות שוטטות בו

מסורת הש"ס

^א [מוספ' ספ"ה ע"ש], ^ב [גיטין ל: תמורה ס. חולין ד.], ^ג [מוספ' פ"ה ה"י], ^ד [לעיל ל:], ^ה [פ"י א"ר העשוי למחרה. ערוך ערך אפתק ל'], ^ו [מוספתא פ"ה], ^ז [לעיל לו. וס"ג], ^ח שבת טו. י. חולין לו., ^ט [מוספ' פ"ה ה"י], ^י [פ"ה ג'דפוס פ"ח], ^{יא} [ויקרא יט.], ^{יב} [בס"א טפס: ד"ה], ^{יג} [שחיבין מ"ה.], ^{יד}.

הגהות הב"ח

^א גמ' פת גבינה מותרין צחוסם אחד מאי שנא גבינה דלא טרח ומוזיף ורי' ותר' גוויי בשר לא אמרינן פת למאי נ'חוש לה אי משום וכו' לא טרח ומוזיף פ"ר אין לוקחין ימ"ח: ^ב רש"י ד"ה אי כי הדדי: ^א כל שראש ושרדה של כל דג ודג ניכרין שהדגים: ^ד ד"ה צילנצית וכו' ציר דג טמא: ^ה תוס' ד"ה אי דליכא וכו' דפרישית לעיל. צ"צ בדף לה דצ"ה משום מקור:

לענין רש"י

^א מול"ש. רבים (מורכבים מרוב שרייה בשמנים.

מוסף רש"י

הבוצר לגת. הנוצר ענינו לזרוק צגת, דאילו הנוצר לזימקון משקה היואל מהס אין מנשויס דלא נ'חא ליה (שבת טו.). שמאי אומר הוכשר. כיון הנולץ מהן על גביהן ואע"ג דאילו לאיצור לארץ ששומת מן הסלים, גזירה שמה יצטרע צקוסות מופסות (שם) דלע"ג דלא יחא ליה צמשקה היואל מהס דהא לאיצור אולי גזרינן לה כו' (חולין לו:).

קער א ב מיי פ"יג מהל' מאלכות אסורות הלכה י סמג לארין קמה טוש"ע ייד ס' קיה ספ"ד א:

קעה ג ד ה מיי פ"יא סג הלכה כה טי טוש"ע ייד ס' קיט סעיף א וסעיף ב:

קעו י מיי פ"יג סג הל' י סמג סג טוש"ע י"ד ס' קטו סעיף א: קעז ז מיי פ"יז סג הלכה כג סמג סג טוש"ע ייד ס' קיד סעיף ז:

קעה ח ט מיי סג הלכה כד טוש"ע סג סעיף ט:

קעט י ב ל מיי סג פ"יג הלכה כג כג סמג סג טוש"ע סג:

קפ מ ג מיי פ"יז סג הל' כד סמג סג טוש"ע סג סעיף ח:

ס [מיי] פ"יב סעיף מהלכות משכר הל' טו:]

קפא ע מיי פ"ג מהל' מאלכות אסורות

הל' י סמג סג טוש"ע ייד

ס' קטו סעיף א:

קפב פ מיי סג פ"יז הלכה כג סמג סג טוש"ע ייד ס' קיד סעיף ז

קפג צ מיי פ"ה מהל' טומאת

הלכה א סמג עשין רמז:

קפד ק מיי פ"ג מהל' מאלכות אסורות

הלכה א סמג לארין קמה טור ייד ס' קיד:

קפה ר מיי סג הל' כג סמג סג טור ש"ע

י"ד ס' פג ע"י ו:

רבינו חננאל

אבל חלב מותר בחותם אחד. בשר יין תכלת סימן חבי"ת אסורים בחותם אחד חלתית מוריים פת גבינה סימן חמפ"ג מותרים בחותם אחד. ושמואל אמר בשר יין תכלת אסורים בחותם אחד. אבל מוריים חלתית גבינה מותרים בחותם אחד. וק"ל ברב: תיר' אין לוקחין בסוריא יין ולא מוריים ולא חתיכה שאין בה סימן ולא מלח סלקונדרית בין שחורה בין לבנה ולא גבינה אלא מן המומחה סימן ימ"ח מח"ג וכולן אם נתארח אצל בעה"ב מותר דלא שביק בעה"ב היתרא ואכיל איסורא וכו' יהושע בן לוי דאמר שגר לו בעה"ב בביתו מותר דבעה"ב ממאי דאכיל משרד ליה ולא שביק היתרא ואכיל איסורא. מלח סלקונדרית אסיקנא לדברי האוסר שחורה ולבנה. סבר קרבי דגים שחורים וקרבי דגים לבנים טמאים מעורבין בה. ואמר ר' אבהו משום דר' חנניה בן גמליאל זקן היה בשכונתה והיה מחליק פניה בשומן חזיר. עוד שנינו בספרא דמתני' הרי אלו אסורין ואין איסורן איסור הנאה. למעוטי מאי. לחוקיה למעוטי בידוע. כלומר

^[1] הוא כירושלמי פ"ו דשביעית הלכה א'
(ג) נראה דמסר כאן וי"ל אפי ואל מעין הנוצר לגת שמהי אומר הוכשר והלל אומר וכו'